VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az RMP Városi és rajoni bizottsága, a városi és rajoni néptanács lapja

XVIII. évfolyam 5386. sz. | Vasárnap, 1962. július 1. | 4 oldal, 20 bani

Ion Gheorghe Maurer, a Román NK Minisztertanácsának elnöke fogadta dr. B. R. Sent, a FAO vezérigazgatóját

Ion Gheorghe Maurer, a Román NK Minisztertanácsának elnöke, 1962. junius 29-én fogadta dr. B. R. Sent, az Egyesült Nemzetek Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezetének vezérigazgatóját.

Jelen volt Corneliu Mănescu, az RNK külügyminisztere.

(Agerpres)

NAPRENDEN

Kisgépesítések kérdése

szerű erő bizott ki hazán a népi demokratikus rendszer él. Olyan pár energia ez, a népes elparancs az évezredes szat az uj mezőgazdasági hömpölygő folyó utjából, le győzni a termelen talajok évszázadokig kérlelhetetlennek tűnő ellenállását, kényszeritetni tudja őket, hogy uj élet sarjadjon belőlük. Az monumentális épületeket a kopár siksági szinapok alatt. Mi más lenne az ellenállhatatlan, minden fölött diadalmaskodó ember nem a dolgozó tömegeket szervező párt kezdeményezése? S talán mindennél nagyszerűbb nem csupán a hatalmas arányok leküzdésében érvényesülő, hanem az aprócseprő, mindennapi feladatok megoldásában is, miként a cseppekből álló víz, amely az idők folyamán mély üreget képes vájni a gránittömbbe és életet adva táplálja a puha talajban szunnyadó zsenge magvakat.

Ez az érvényesülő szintén törvényszerű nap mint nap üzemeinkben és gyáralnokban is. Amikor korábban a November 7 gyár egy részlegén jártunk, mégis szó volt arról, hogy az elavult üzembehelyezésével gépesítve van a szállítását. Ma viszont a rendezés már működik, meggyorsítja, megkönnyíti a munkát. Mert nálunk, a szocialista rendszerben a törvény a műszaki fejlődés is minden más tényező, a dolgozó emberek életkörülményeinek szüntelen javítása.

Ebből is kitűnik, hogy a gépesítés s általában a technika korszerűsítésre irányuló és szélesebbé váló műszaki tevékenységünk jelentékeny vonatkozást igazolja egyébként az, hogy az állam jelentékeny eszközöket bocsát iparaink rendelkezésére a gépesítések költségeinek fedezésére. S a gyárak, üzemek vezetőségének tulajdonsága igyekszik az szerint elhasználni a rendelkezésére álló pénzügyi eszközöket. Sok helyen megértették, a kisgépesítési alapot erőként kell hasznosítani a dolgozók alkotó kezdeményezésének ösztönzésére, felvirágoztatására. A széles tömegek pedig tudják, ezt az ösztönzőt kiadhatatlan forrásként a javaslatokat, indítványokat a műveletet is érdemes lenne beiktatni az üzemekkel foglalkozó előirányba. Mert a legértékesebb javaslatok mindig azoktól érkeznek, akik ott dolgoznak a gépek, a műszaki felszerelések mellett, vagy akik kiveszik részüket a termelés közvetlen irányításából. Ezek a dolgozók — munkások, mérnökök és technikusok — ott tartják kezüket a technológiai folyamat ütőerén, figyelik a termelés szünet nélküli szivdobogását, felfedik a rendellenességeket és határozottan mutatnak rá: ime, itt kell segíteni! Nem kis mértékben tehát nekik tulajdonítható, hogy a vállalatok többségében értek el eredményeket a kisgépesítési mozgalomban. Ezek sorába tartozik például a Teba gyár is, ahol az év elejétől május hó végéig négy jelentékeny gépesítési munkálatot hajtottak végre. Ezek eredményeként a tervszerűsített 592.000 lej megtakarítás helyett 968.000 lejt biztosítottak. Mert az is igen fontos, hogy olyan gépesítéseket eszközöljünk, amelyeknek gazdasági hatékonysága a lehető legelőnyösebb. De sikerre vezetett a gépesítési mozgalom a Vagongyárban, a Városi Közüzemeknél és az Electrometal helyiipari vállalatnál is.

Viszont egészen más a helyzet például a Vörös Trikó gyárban, ahol az esztendő első öt hónapjára tervezett két kisgépesítési munkálat közül egyet sem váltottak valóra, valamint a Tejtermék gyárban és a Refacereánál is, ahol a négy, illetve öt célkitűzésből semmi, illetve egy valósult meg.

Ezért hasznos, ha a gyárak és üzemek műszaki vezetői egyébirányu feladataik mellett gondot fordítanak erre a kérdésre is, hiszen a kisgépesítés olyan eszköz, amely a többi fontos feladat megoldását segíti elő. Kell-eékesebb bizonyíték erre annál, hogy ott, ahol igyekeztek elvégezni a célkitűzött kisgépesítési munkálatokat, sikerült határidő előtt teljesíteni a félévi terv előirányzatait is, amint az a Teba gyárban, a Vagongyárban, a Városi Közüzemeknél és az Electrometal helyiipari vállalatnál történt.

A pártszervezetek utmutatásának e fontos kérdésre is ki kell terjednie minden gyárban, üzemben.

A szakszervezeti bizottságokra pedig az a feladat hárul, hogy a szocialista verseny keretében ösztönözzék az alkotó kezdeményezést. Mozgósítsák a dolgozókat, hogy elemezzék a termelési folyamatot s tárják fel a termelés kibontakozását gátló szűk keresztmetszeteket, amelyeknek kisgépesítés utján történő kiszélesítése az ujabb sikerek elérésének biztosítéka.

Igy válik lehetővé, hogy az év végén még több iparvállalatunk munkaközössége jelenthesse: határidő előtt teljesítettük a termelési tervet.

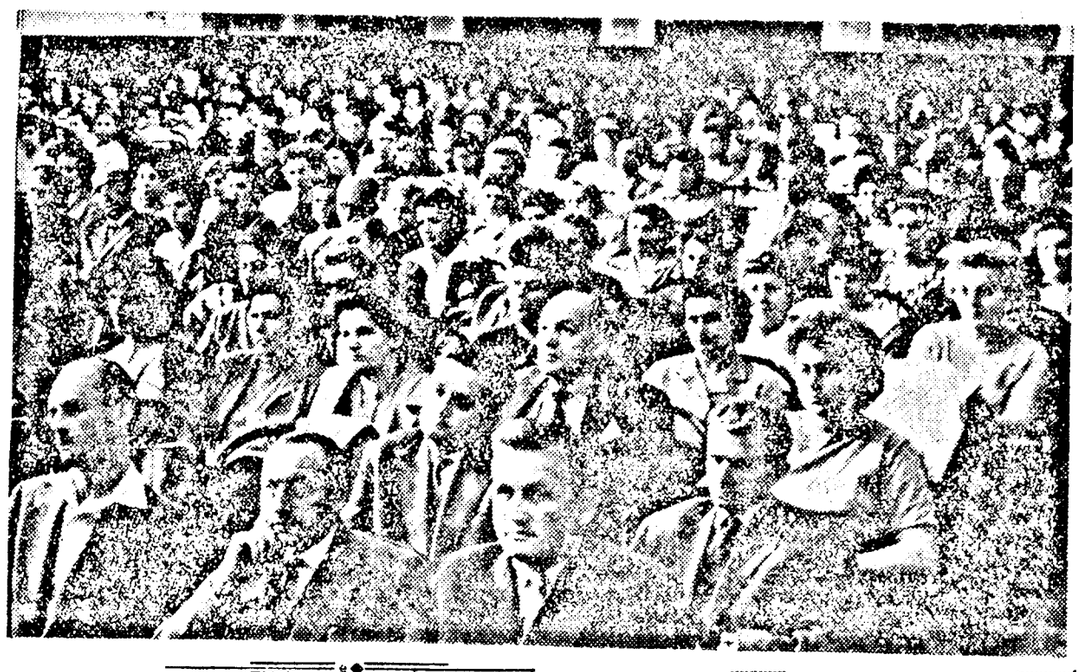

Két napig tartott a Kulturpalota nagytermében Arad város tanügyi dolgozóinak értekezlete. Az értekezlet végeztével tegnap reggel ünnepélyes keretek között emlékeztek meg a Tanítók Napjáról. Felvételünk a tanügyi dolgozók gyüléséről készült.

Legujabb

események, hírek, jelentések, események, híre

Élenjáró ipari egység

Tegnap, junius 30-án ünnepélyes keretek között nyujtották át a Studió teremben a Dózsa György bútorgyár munkaközösségének az iparág élenjáró egységét megillető kitüntetést az 1961-ben elért kiváló termelési sikerekért. A gyár munkaközössége ebben az időszakban az össztermelési tervet 13 százalékkal haladta tul árutermelési tervét 106,89 százalékban teljesítette, míg az egy főre jutó termelékenység előirányzatát 110,70 százalékban valósította meg. Emlitésre méltó az is, hogy a kollektiv szerződés szinte valamennyi pontját az első félévben sikerült maradéktalanul teljesiteni.

Ésszerű intézkedések

A Refacerea konzervgyárban az uj gyártási idényben számos, ésszerű intézkedést foganatosítottak az itt készülő termékek minőségének megjavitása érdekében. Ezek közül megemlitünk néhányat. Most dolgoznak egy paradicsom- és uborkamosó medence üzembehelyezésén. Ezt a medencét etetőkészülékkel látják el, amely biztositja az osztályozószalag ritmikus nyersanyagellátását. Másik intézkedés az, hogy az uborkát viz helyett ecetben fermentálják.

Értékes tapasztalatcsere

Pénteken Nagyfalun tapasztalatcserére gyültek össze a szomszédos községek kollektiv gazdaságainak elnökei, mérnökei, kertészei. Közösen vitatták meg a korai, főleg a sárgaparadicsom termesztésében elért sikereket és a tapasztalatokat. Az értékes megbeszélésen valamennyien ujabb ismereteket szereztek, amelyeket bizonyára már az elkövetkező napokban nagy haszonnal gyümölcsöztetnek.

Az antikváriumban

A Mi könyvesboltunk egyik fióküzlete az antikvárium. Értékes könyvek egész sora áll az érdeklődők rendelkezésére. A napokban beérkezett könyvek között sok olyat láthatunk, amelyek igen keresettek. Igy például Cervantes: Don Quijotte-ját, H. G. Wels: Csodálatos történetek-et, Arany János néhány verseskötetét, Petőfi összes költeményeit. Mindezen kivül több Jókai és Móricz Zsigmond kötet érkezett a napokban.

Teljesítettük

A Vagongyárban

Az utóbbi időben az aradi Vagongyárban is jelentékeny mértékben fejlődtek a termelés szervezésére és vezetésére irányuló módszerek s mind szélesebb körben terjedt ki a szocialista verseny, amelynek élén a kommunisták haladtak példamutatóan. Ezzel egyidőben egyre nagyobb mértékben alkalmazták az üzemben a haladó, korszerű technikát. Mindezek eredményeként az üzem a[illegible] nic[illegible] példa[illegible] 100,4 sz[illegible] lési terv pe[illegible] ban vált valóra[illegible]

Emlitésre méltó[illegible] ti időszakban a te[illegible] fikonoknak megfelelően minden[illegible] választékra teljesült az előirányzat, az acélöntők pedig öt hónap alatt valósították meg félévi tervüket.

A pankotai Răsăritul bútorgyárban

A pankotai Răsăritul hajlitott bútorgyár munkaközössége örömmel jelentette, hogy junius 28-án, a reggeli órákban, értékben teljesitette a félévi össztermelési és árutermelési terv előirányzatait. A szocialista versenyben a szabász részleg, a hajlitó részleg és a gépi asztalosmühely haladt az élen. A szakma legjobbja címért folytatott versenyben kitünt Szücs Mihály körfűrészes, Ritzi Lajos hajlitó, Stefu Luiza grundoló és Staadt Borbála fényező.

Az Épületelemgyár

munkaközössége hat nappal határidő előtt váltotta valóra össztermelési tervének első félévre szóló előirányzatát.

Az elért eredmény annál is jelentékenyebb, mivel az év első négy hónapjában az üzem munkaközösségének meglehetősen mostoha időjárási viszonyok között kellett dolgoznia. Ennek ellenére a termelési folyamat alapos megszervezése, valamint azok az intézkedések, amelyek lehetővé tették, hogy a rossz időjárás körülményei között is fennakadás nélkül dolgozhassanak a nyitott technológiai vonalakon, lehetővé tették, hogy hónapról hónapra teljesitsék és tulszárnyalják tervüket. Az elért eredmények annak is tulajdonithatók, hogy az üzemben lelkes szocialista verseny bontakozik ki az egységek között, amelyben részt vett a vállalat valamennyi dolgozója egyénileg is. Igy sikerült a fontosabb választékoknál az év elejétől eltelt időszakban jelentékeny mennyiségü termékeket gyártani. Nem kevesebb, mint 220 tömbházlakás számára készült előirányzat fölött födémszerkezet, s ugyanakkor nagy mennyiségü előregyártott vasbeton elemet készitettek a bányák számára is. Ezeket az alkatrészeket, mint ismeretes, támasztógerendákként használják a tárnákban.

Emlitésre méltó, hogy a megrendelők megelégedésüket fejezték ki a leszállitott betonelemekkel kapcsolatban, ami e termékek minőségének szüntelen javulását igazolja. A lendületes munkát nagy mértékben megkönnyitette az a 62 ujitás, ésszerüsités, amelyet az üzem dolgozói ebben az időszakban terjesztettek elő a vállalat müszaki irodájához.

Ünnepség a Kulturpalotában a „Tanítók Napja" alkalmából

Tegnap reggel a Kulturpalota nagytermében ünnepélyes keretek között emlékeztek meg a Tanítók Napjáról.

Az ünnep jelentőségéről, amely nagy eseménynek számit hazánk tanügyi káderein élet ben, Baba Ioan elvtárs, az RMP Arad városi bizottságának első titkára mondott meleghangu beszédet.

Baba Ioan elvtárs hangsulyozta, hogy pártunk és kormányunk nagyra értékeli a tanitókat és tanárokat — a néphez hü értelmiség e nagy csoportját. Ugyanakkor rámutatott azokra a széles lehetőségekre, amelyek a tanügyi káderek előtt nyiltak, hogy teljes mértékben értékesithessék és fejleszthessék pedagógiai és nevelési tehetségüket.

Miután üdvözölte városunk tanitóit s tanárait a Tanítók Napja alkalmából és rámutatott az elmult oktatási évben elért eredményekre, Baba Ioan elvtárs részletesen foglalkozott azokkal a feladatokkal, amelyek tanerőink előtt állnak egy politikai és szakmai szempontból jól felkészült nemzedéknek a magasfoku pártos elvszerüség, a kommunista ideológia és a szocialista erkölcsök szellemében történő nevelése terén.

Ezt követően felszólalt Oniță P. elvtárs, a tartományi néptanács végrehajtó bizottságának küldötte, aki átnyujtotta az élenjáró tanitókat és tanárokat megillető jelvényt és diplomát Hențiu Mariának, a városi néptanács végrehajtó bizottsága alelnökének, Popeangă Vasilenek, a tanitóképző pedagógiai intézet igazgatójának és Moț Maria tanitónőnek, akik kiemelkedő eredményeket értek el az uj nemzedék nevelésében és oktatásában.

A továbbiak során Apostolescu Nicolae temesvári egyetemi tanár a következő cimmel tartott előadást: *„A tanügyi káderek munkájának alkotó jellege"*.

Az ünnepi gyülés után az aradi Állami Filharmónia hangversenyt tartott az egybegyüllt tanügyi káderek tiszteletére.

A rajoni tanügyi káderek gyűlése

Szintén tegnap reggel került sor az 1-es számu Ion Slavici középiskola disztermében Arad rajon tanügyi kádereinek gyülésére, amelyen a „Tanítók Napját" ünnepelték meg. Az ünnep jelentőségéről, amely igen fontos esemény a tanügyi káderek életében és tevékenységében, Gherman Teodor elvtárs, a rajoni néptanács végrehajtó bizottságának alelnöke beszélt. Felszólalásában hangsulyozta, hogy rajonunk tanügyi káderei nagymértékben hozzájárultak a fiatal nemzedék oktatásához, a kollektivisták széles tömege általános müveltsége emeléséhez. Üdvözölte a tanügyi kádereket a „Tanítók Napja" alkalmából az oktatási évben elért eredményekért, majd átnyujtotta az élenjáró tanárokat és tanitókat megillető jelvényt és diplomát Năsăudeanu Nicolae és Cătuț Alexandru elvtársaknak áldozatkész munkájuk jutalmaként.

Ezt követően Petruți Eugen elvtárs, az RMP rajoni bizottságának első titkára szólalt fel. Részletesen rámutatott azokra a feladatokra, amelyek a tanerők előtt állnak az oktatási-nevelési munkában, valamint a kollektivista parasztok kulturális szinvonalának emelésében. Befejezésként hangsulyozta, hogy a tanitóknak és tanároknak részt kell venniök a kollektiv gazdaságok gazdasági-szervezeti megerősitésében.

Ezután Ianculescu M. elvtárs, a tartományi néptanács végrehajtó bizottságának küldötte emelkedett szólásra, aki melegen üdvözölte a megjelenteket és további sikereket kivánt nekik a fiatal nemzedék nevelése és oktatása terén kifejtett nemes tevékenységükhöz.

Ünnepelnek DRÁGA HAZÁNK

Befejezték az árpa betakarítását

A Sacele és Sarinasuj állami gazdaságok és más Dobrudzsa tartományi állami gazdaságok befejezték az őszi árpa betakarítását. A tartomány többi egységében is az árpának több, mint a felét begyüjtötték.

Az utóbbi napokban számos állami és kollektiv gazdaság kezdte meg a buza aratását. A tartományban biztositották minden előfeltételét annak, hogy a kollektiv gazdaságokban 10—12, az állami gazdaságokban pedig nyolc nap alatt végezzenek a kalászosok begyüjtésével. A GTÁ-kat ujabb 250 traktorral, 100 kombájnnal, 200 szalmapréssel látták el.

Az ezredik előadás

A brassói „Gheorghe Dima" Dalszinházban a napokban előadták Csajkovszkij „Jevgenyij Anyegin" cimü operáját. Ez az ezredik előadás, amelyet a brassói szinházegyüttes 1956 — tevékenységének megkezdése — óta bemutatott.

A brassói szinház hatéves fennállása óta többszáz előadást rendezett a helyi és a tartomány más vállalatainak munkásai, a Vrancea és a Fogaras hegységek erdőipari munkásai, a különböző községek és falvak kollektivistái, továbbá a Bázmán, Vizaknán és Predealon pihenő dolgozók számára.

Az előadásokat mintegy 400.000 személy nézte végig.

50 millió lej munkavédelemre

A ploiesti fémipari üzemekben, kőolajfinomitókban és szondatelepeken egyre jobb munkakörülményeket teremtenek. Az idén a tartomány iparvállalatainban mintegy 50 millió lejt — 10,000.000 lejjel többet, mint 1961-ben — költenek munkavédelemre.

A furó és javitó brigádok szondamunkásait ujabb védő felszereléssel és kisgépesitési berendezésekkel látták el. A Berca kőolajtelepen és a Prahova völgye más petróleumkitermeléseinél villamositották a régi szivattyuállomásokat, kiterjesztették a neon-világitást, a Târgovistei fémipari üzemben pedig ujabb szellőztető berendezést szereltek fel. Jelentős munkavédelmi intézkedéseket hajtottak végre az idén a teleajenti és cimpinai petróleumfinomitóknál, a Maneciu—Ungureni erdőipari vállalatnál, a filipesti bányánál, stb.

Százhektáronként 23 szarvasmarha

Honctő és Szilágysomlyó rajonokban a mezőgazdasági tanácsok nemrégiben elemezték a félévi állatvásárlási terv teljesitését. Megállapitották, hogy a kollektiv gazdaságok ésszerüen használták fel saját pénzalapjukat és az állami hitelt s az első félévi előirányzatnál több jószágot vásároltak. A tehenek és üszők[illegible] például már most teljesitették az évi tervet, ugy, hogy a kollektiv gazdaságok száz hektáronként átlag 23 szarvasmarhával rendelkeznek.

Krisána tartomány más rajonjaiban is nagy gondot fordítanak az állattenyésztés fejlesztésére. Ennek eredményeként, tartományi viszonylatban teljesitették a félévi állatvásárlási tervet. Százötven kollektiv gazdaság — közülük a szalontai, madarászi, simándi, szentannai, talpasi, fazekasvarsándi és feketebátori kollektiv gazdaságok egyenként 150—400 fejőstehénnel rendelkeznek.

Javul az ivóvizellátás

Az ivóvizellátás megjavitása céljából Dován ujabb nagy kutakat fúrtak, egy szivattyuállomást és két, egyenként 1.000 köbméteres viztartályt épitettek, továbbá egy öt kilométer hosszu csővezetéket fektettek le. E munkálatok révén a város ivóviz-mennyisége az eddiginek a négyszeresére emelkedik.

Az uj lakónegyedek felépitésével egyidejüleg a tartomány munkásközpontjaiban kiterjesztik a vizvezeték-hálózatot is. Vajdahunyadon például ujabb vizcsövek lefektetésével és berendezések felszerelésével megkétszerezték az ivóviz mennyiséget, a Zsilvölgyében pedig megkezdték annak a csővezetéknek a lefektetését, amely a forrásokat a lónyai, petrillai és petrozsényi viztartályokkal köti majd össze.

Kis emberek a nagy oszlopok között. Pillanatkép a városi Nicolae Bălcescu park ból.

Arai kombinátban

Kétszer annyi öntöttvas, mint 8-ban egész Romániában

A kombinát uj kohójának harmadik váltásban dolgozói augusztus 28-án estek át az első félévi előirányzott öntöttvas-termelés utolsó tonnáit. Ez a gépcsoportok termelő munkájának és az ésszerübb kihasználásának a szocialista verseny versenyének tudható be. A junius 1.—28. közötti időszakban, a kohók hasznos tüzterének minden négyzetköbméterére számitva, 39 kiló öntöttvassal többet ermeltek az előirányzott mennységnél.

A kombinát kohórézlege az év első felében majdnem kétszer annyi öntöttvasa termelt, mint amennyit 1938-ban az egész romániai ipar.

ARGUS TETTENÉR

A közel az ujaradi hidhoz van egy közkut, ahova a környéki lakosok vizért járnak. Amint a rajzon is látható, könnyü megközelíteni a kutat, mert körülötte nagy a sár. De eddig még senki sem gondolt arra, hogy homokot kellene szórni a kut köré és akkor nyomban eltünne a sár. Pedig ez nem is nagy munka. A Maros közel van, csupán a környékbeli lakosoknak kellene összefogniok...

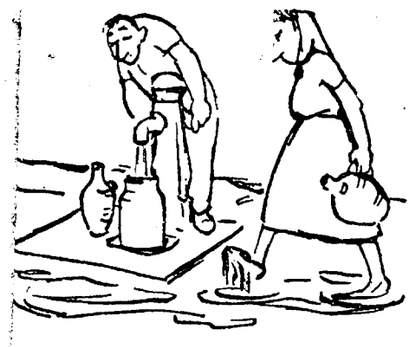

BEARBESZÉD A KUTNÁL:

— Mondja szomszéd, hogy jutott a kutig hiszen nem sáros a cipője?

— Mi férfiak egyszerüen átugorjuk a vizócsát.

— Inkább a Marosig ugranának egy kis homokért...

Közművelődés ☆ Irodalom ☆ Művészet

A. Tvardovszkij

A század győzelmére

Hogy ünnepelje diadalmát,
S ne rágjon kin e századon:
Vezeti sok fiát s leányát
A munkás-paraszt hatalom.

Szabadság s béke drága földje,
Hiába törnek ellened:
Népeid óvnak mindörökre,
Szilárdan szorít kéz kezet.

A mi erőnk legyőzhetetlen:
Vérvörös lobogó alatt
Csillagos távlatokba röppen —
A Földnek nyit uj utakat.

Csak bontsz, lenini zászló, szárnyat,
Ragyogd utunkra fényedet!
A fél világ megy ma utánad,
S holnap — az egész földkerek.

Bölöni Sándor fordítása

Sica Alexandrescu, a nép művésze, az I. L. Caragiale Nemzeti Színház főrendezője.

A legrégibb orosznyelvű színház

A moszkvai egyetem szinjátszóinak szinháza a legrégibb orosz nyelvü szinház — 1756-ban alapitotta Ivan Volkov szinész és Alekszandr Szumarokov iró. Itt mutatta be darabjait egykor Mihail Lermontov, itt volt segitő Viszarion Belinszkij s ebből az egyetemi szinjátszó csoportból került ki az „orosz szinjátszás édesapja", a moszkvai Kis Szinház feliülmulhatatlan Mihail Szosepkinje is. Az egyetemi szinház legujabb bemutatója ismét: ősbemutató. A híres filmrendező, Szergej Jutkevics — Georgij Polonszkij egyetemi hallgató: **Csak egy szivem van** cimü drámáját hozta szinre az egyetemi szinpadon.

Mezőgazdasági szakkönyvek

I. Öllerer:

GYAKORLATI ZÖLDSÉGHAJTAS

E könyv a legfontosabb korai zöldségfélék termesztési módszereit, az üvegházak és melegágyak ésszerü kihasználását, a fontosabb növénybetegségeket és az ellenük való védekezést ismerteti. Olvashatunk benne arról is, hogyan épithetünk olcsón üvegházakat és melegágyakat.

N. Sarpe:

A NÖVENDÉKSERTÉS NEVELÉSE

A szerző a növendéksertések nevelésének, takarmányozásának és gondozásának élenjáró módszereit ismerteti. Szó esik a tanulmányban a malacbetegségek megelőzéséről is.

N. Lunca és I. Dumitrescu:

AZ ÁLLATOK MESTERSÉGES MEGTERMÉKENYITÉSE

A brosura a mesterséges megtermékenyités gazdasági hatékonyságát népszerüsiti. Rámutat arra, hogy zootechnikai és gazdasági szempontból milyen nagy szerepe van a mesterséges megtermékenyitésnek az állattenyésztés fejlesztésében.

A Hadsereg Együttes aradi vendégszereplése

Városunk müvészet-kedvelői rövidesen kedves vendégek előadásában gyönyörködhetnek. Julius 7-én ugyanis a Munka-érdemrend első fokozatával kitüntetett Hadsereg Együttes tart előadást a CFR stadionban. Az ezalkalommal bemutatásra kerülő müsor — amelyet Dinu Stellan ezredes vezényel — nemcsak országszerte, de határainkon tul is általános elismerést váltott ki. Az előadás mind müvészi, mind tartalom szempontjából mindenhol biztositja az együttes sikerét.

Az Aradon bemutatásra kerülő müsor igen változatos és gazdag. Az énekkar tagjai, a szólisták, valamint a zenekar hazafias és népi számokat adnak elő. A tánccsoport tagjai ugyanakkor népünk, valamint a baráti országok népeinek eredeti népi táncait mutatják be.

Az előadás alkalmával olyan kiváló müvészek játékában gyönyörködhetünk, mint Magda Constantinescu, Victoria Olaru, Marcel Anghelescu, Ion Bogza, Pompei Hrăsăseanu, Nicolae Trofin szólóénekesek és mások. (Jegyek a szinházügynökségnél kaphatók).

Ismerjük meg a szovjet képzőművészetet

A monumentális szobrászat mestere

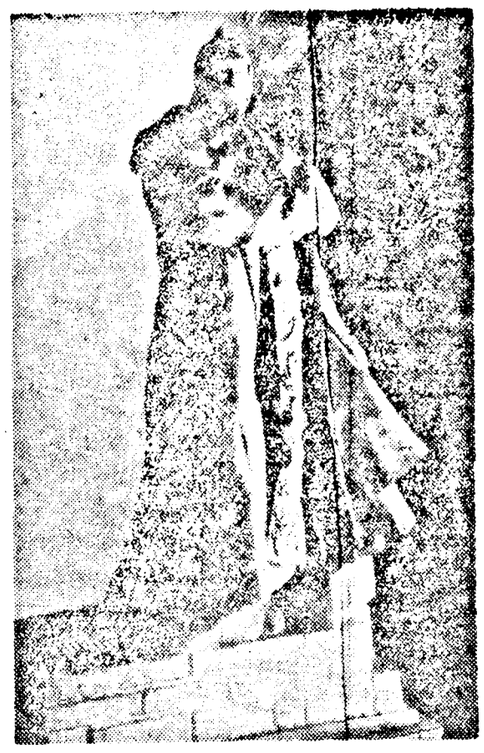

L. V. SZERVUD: ÖRSZEM

A szocialista realizmus módszerét követő szovjet szobrászat számára különösen tág teret és nagy lehetőségeket nyujtottak a harmincas évek, amikor az ország gazdasági helyzete egyre szilárdabb alapot teremtett a müvészet valamennyi ágának felvirágzásához. Már ekkor a vezető szerep a monumentális szobrászoknak jutott. A hatalmas épitkezések (a moszkvai Metro, a Moszkva—Volga csatorna), a mezőgazdasági kiállitások mind számban, mind méretben páratlan feladatok elé állitották a képzőművészeket. Az ekkor keletkezett monumentális müvekben a szocializmust építő nemzedék lendülete és lelkesedése nyert kifejezést. Az egyre nagyobb számu tehetséges szobrász közül ekkor tünt fel Leonyid Vlagyimirovics Szervud (1871—1954), aki felismerve a monumentális szobrászat nagy erőterejét, azt müveiben igyekezett kifejezésre juttatni.

Szervud tanulmányait a moszkvai főiskolán végezte, majd a pétervári Akadémián dolgozott, ahol Repinnek is tanitványa volt. „Bár Repin tulajdonképpen nem volt szobrász — irja később — őt tekintettem vezetőmnek, akit mindenben követtem. Gyakran látogatott meg műtermemben, hogy munkámat elbirálja. Néha összehivott bennünket, hogy a korabeli képzőművészet legkiválóbb alkotásait bemutassa és magyarázza..."

Ebben az időben készült a müvész első jelentős alkotása a „Szénhordó", amely a fizikai munkás alakját — a realizmus eszközeivel — erőteljesen és sok hüséggel ábrázolja. A szobor életképszerü (az öreg szénhordó munkás egy percre megpihenve, szénnel telt kosarát fatönkre támasztja), de hatásában monumentális. Érdekes, hogy ugyanabban az évben készült a szobor, amikor Kaszatkinnak, a bányászok életéről meritett festményei kezdtek megjelenni. Ez arra vall, hogy az orosz müvészet figyelme ebben az időben fordul határozottan a munkásság felé.

Szervudban — olaszországi utján a reneszánsz szobrászat hatására — fejlődik ki a monumentalitásra irányuló hajlam, de ennek kiteljesedésére egyelőre kevés alkalom kinálkozott. Hazatérése után többnyiré siremlékeket készitett, amelyek közül legnevezetesebb a G. I. Uszpenszkijnek, a haladó szellemü irónak siremléke (1904). Természetes, sziklatalapzaton helyezte el az iró alakját. A közvetlen mozdulat és eleven tekintet, amellyel Uszpenszkij mintegy tünődésből felriasztva a néző felé fordul, a szobrot a kor egyik legjellegzetesebb alkotásává avatja: a müvész csak egy pillanatot ragad meg, hogy karakterisztikus vonással az ember jellemét kifejezze.

Természetes, hogy a monumentális müvészet iránt már fiatal korában kiváló érzéket mutató szobrának fontos szerep jutott monumentális propagandav megvalósitásánál. Őt a megtisztelte-tés, hogy a keretében elsőnek az általészitett Radicsev-szobrot állitották fel Leningrádban, majd ennek másolatát Leninnek utasitására Moszkvában. Feladatai közé tartozott valamennyi leningrádi emlékészitésének müvészi irány is. Ekkor készült monumentális alkotásai mellett elvek közül különösen Herzen emlékmüve magaslik ki, nagyszámu portrészobrot alkotott, melyeknél szintéegfigyelhető a formák nagyvonalú általánositása.

A müvész legjobb sikerét azonban ban az „Örszem" cimü szobrával aratta. A két és fél méteres monumentális szobor csak a müvész legkiválóbb alkotása, de általában a szovjet szobrászat történetének fordulópontja. A szocialista realizmus módszerének alkalmazásával a szovjet szobrászat innen e müvétől számitják megállapitás jogosultságával a nagyfoku müvészi általánositás teszi indokolttá, mellyel a szobrász a fölényugalmat és erőt sugárzó, lábát tett fegyverét két kézzel fogva, szilárdan álló őrszalakját a hazát védő szovjet hadsereg jelképévé emeli. A tartalom emelkedettségét müvész a feladatokhoz mélmonumentális formai eszközökkel fejezi ki. Az alak igérő köpenyben, magasba nyegyetlen tömb benyomát keltik, melynek vonalai az ő tekintetét a vártán a sziklaszilárdan a távolt néző arcra irányitják.

Életének hátralévő évtizede alatt a mester, ha az „Őrszem"-hez has jelentőségü szobrot nem alkotott, portrék és a szovjet hazafiságot méltán kifejezőeszméktől áthatott emlékmü és szoborcsoportok hosszát mintázta meg. Tevékenysége különösen a Nagy Hazafias Háboru idején virágzott ujból. Az ekkor müs szobrászt a szovjet állam legmagasabb kitüntetése ajándékozta meg. Halála előtt két évvel még tanuja lett gyüjteményes kiállitásának hatalmas sikerének.

F. I.

ÚJ KUBAI FILMEK

Egyre-másra születnek az uj kubai filmek — egy ujjáteremtett filmmüvészet első eredményei. Julio Garcia Espinoza **Kuba táncol** cimü komédiája például a Batista rendszer egyik választói botrányát idézi. Meséje középpontjába a félénk kistisztviselő egykori figuráját állitja. Oscar Torres **Realengo 18** cimü filmje az Oriente-tartományban lejátszódott hires Batista-ellenes parasztlázadásnak állit emléket. A **Kis diktátor** cimü film maró szatira, kisebb-nagyobb latin-amerikai tirannusok kipellengérezése — előállitásában nagy szerepet játszott Cesare Zavattini, az ismert olasz rendező. Julio Garcia Espinoza rendezte az **Ifju felkelő** cimü filmet is, annak a gyermeknek a történetéről, aki a Siera Maestrán vivott harcokban vált valódi forradalmárrá. Az **1966-os zászlóalj** cimü filmdráma pedig Fidel Castronak és illegalitásban küzdő társainak első vállalkozását, a Santiago de Cuba-i Moncada-erőd ostromának óráit örökiti meg.

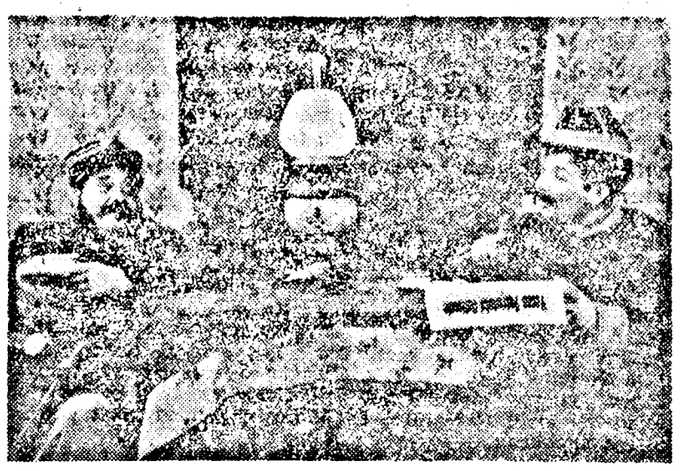

Caragiale EGY VIHAROS ÉJSZAKA cimü halhatatlan vigjátékát mutatták be többek között városunkban a bukaresti I. L. Caragiale Nemzeti Színház neves müvészei. Képünkön a darab egyik jelenetében Alexandru Ciugaru, a nép müvésze, állami dijas, valamint Marcel Anghelescu érdemes müvész, állami dijas láthatók.

A JÖVŐ HÉTEN VETÍTIK

A jövő héten több aradi filmszinházban mutatnak be uj filmet. A bemutatásra kerülő filmek nemcsak szórakoztatóak, de ugyanakkor nevelő hatásuak is.

Két szerelem között

A Nicolae Bălcescu moziban a Gruzia Filmstudió nagysikerü alkotását mutatják be. A film meggyőzo erővel tárja fel a szovjet társadalom szerepét az ujtipusu ember jellemének klalakitásában.

A fiatal Emzar hosszabb távollét után telve reménnyel a fiatalos lelkesedéssel tér vissza szülőfalujába. Itt azonban csakhamar rájön arra, hogy szerelme máshoz vonzódik. A korábban jóbarát Emzar és Gual ettől kezdve kerüli egymás társaságát. A mindkettőjükben feltámadt ellenséges érzéseknek egy váratlan esemény vet véget, amely egyuttal választ ad arra a kérdésre: a hirtelen támadt szenvedély megváltoztathatja-e a becsületes emberek jellemét?

Üszök

A kinai filmstudiók legujabb alkotása szerepel az Ifjusági mozi jövő heti müsorán. A Hshieh Tien által rendezett film cselekménye a 20 évvel ezelőtti Kina egyik kicsiny falujába vezet el. Itt élt egy halász, aki arról volt nevezetes, hogy mindenkinél jobban uszott. Viszontagságos, nehéz harcokkal teli évek teltek el a kis falu lakói fölött. S ime a film a mai szabad Kina boldog dolgozóinak életét tárja elénk. A Kinai Népköztársaságban rendezett uszóversenyen a halász fia nyeri el a nemzetközi dijat. A kiváló sportolót ma jólét és megbecsülés veszi körül.

Feltámadás

Lev Tolsztoj ismert regényének filmváltozatát vetitik a Herbák János moziban. A Moszfilm kiváló alkotása a cári Oroszország elnyomott néptömegének sorsát, a jogtalanságon alapuló társadalom igazságtalanságát ábrázolja a kis Maszlova szolgálólány életén keresztül. Mihail Szveicer rendezésében a film müvészi tökéllyel tükrözi a regény tulajdonképpeni mondanivalóját. Első részének vetitése után a következő héten mutatják be a második részt.

Napfény a jégen

A Dózsa György moziban mutatják be a **Napfény a jégen** cimü uj magyar filmalkotást. A film forgatókönyvirója és egyuttal rendezője Bán Frigyes látványos, szórakoztató jégrevü alkotásához járult hozzá nem kis tehetséggel. A film főszereplői Klári és Andrea, a jégbalett-szinház tagjai, akik szivvel-lélekkel szeretik a sok kitartást és ügyszeretet igénylő, igen fárasztó munkát. A film alkotásához nagy mértékben hozzájárultak a magyar jégbalett tagjai.

Vendégjátékra ult a temesvári operaegyüttese

A Temesvári Állami Opera müvészegyüttese ken reggel országos turnéra ult. A temesvári müvészek alkalommal bemutatkozik vidéki vasasói, a fővárosi és a megyeszéki közönségnek.

Az együttes müso a turné alkalmával a közönség operák szerepelnek: A süslány, Mártha, Lammermoor Lucia, Gyöngyhalászok, valint a Vigözvegy operett.

Használjuk fel jobban a lehetőségeket

— A Helyi Szakszervezeti Tanács plenárisának munkálatai —

A napokban a Helyi Szakszervezeti Tanács plenáris ülést tartott, amelyen elemezték a tömegek kulturális-nevelő tevékenységét a január 1-től junius 1-ig terjedő időszakban. Ezalkalommal Popa Gheorghe elvtárs, a Helyi Szakszervezeti Tanács kulturosztályának felelőse beszámolt az eredményekről, ugyanakkor rávilágitott a jövőbeni tennivalókra.

Mind a beszámolóból, mind a hozzászólásokból kitünt, hogy a szakszervezeti bizottságok sikeresen töltik be mind a termelésben, mind a tömegnevelésben előttük álló sokoldalu feladatokat. Miként országszerte, ugy rajonunkban is a munkahelyeken müködő szakszervezeti bizottságok kulturális-nevelő munkájukkal hozzájárulnak a munka iránti uj magatartás kifejlesztéséhez, a kulturális és szakmai ismeretek gyarapitásához, a dolgozóknak a hazafias és proletár nemzetköziség szellemében való neveléséhez.

A III. pártkongresszus által megjelölt feladatok teljesitése érdekében a Helyi Szakszervezeti Tanács munkatervet készitett a vállalatokban, intézményekben, állami gazdaságokban, gép- és traktorállomásokban müködő kulturbizottságok tevékenységével kapcsolatosan. A kulturbizottságok tömegnevelői szerepének megerősitése, a kulturának a termelési feladatokkal való összekapcsolása a müvelődési élet fellenditéséhez és az ezen a téren kitüzött feladatok megvalósitásához vezetett.

A szemléltető agitáció mozgósító hatása

Ebben az időszakban a munkahelyeken müködő kulturbizottságok, valamint a klubvezetőségek nagy figyelmet forditottak a szemléltető agitációra, amely elősegiti a dolgozók által elért eredmények népszerüsitését, mintegy ösztönzést jelent az élmunkások, az ujitók és ésszerüsitők számára. A legtöbb vállalatban a szemléltető agitációt összekapcsolják a termelési kérdésekkel és konkrét feladatokat jelölnek meg a további tennivalókkal kapcsolatosan. Igy a Vagongyárban, a Szerszámgépgyárban, Teba, November 7 és Készruhagyárban mozgósító jelszavak találhatók az időszerü termelési kérdésekkel kapcsolatosan. A November 7 gyárban például a következő jelszót olvashatjuk: „Elvtársak, a munkatermelékenység 1 százalékos növelésével 210.000 lej értékü megtakaritást érünk el".

Sajnos, az elért eredmények mellett ebben a vonatkozásban egyes helyeken még vannak hiányosságok is. Igy az IOIL Electrometalban, a Fenlaki GTA-ban, a nagylaki állami gazdaságban általános jellegü, idejét multa jelszavak vannak kifüggesztve, amelyek nem mozgósító jellegüek.

A dolgozók ismereteinek bővitése céljából ugyszintén hatásosnak bizonyultak a faliujságok, valamint a tisztelettáblák, amelyek a munkában elért sikereket, valamint a belés külföldi eseményeket tükrözik. Általában megállapithatjuk, hogy ezen a téren javulás mutatkozik. A December 30, a Szerszámgépgyár, a Vagongyár, a Készruhagyár, a Cukorgyár és más vállalat pártszervezetének irányitásával a szakszervezeti bizottságok figyelmet szentelnek a szemléltető agitáció formájára. Ezzel szemben a Refacerea, Electrometal, Frigorifer vállalatokban rendszertelenül jelennek meg a faliujságcikkek és ezáltal elveszitik hatékonyságukat.

Nagyobb figyelmet a vezetékes rádió műsorának összeállitására

Az eddigi tapasztalatok azt bizonyitják, hogy a vezetékes rádió nagy mértékben hozzájárul a tömegek neveléséhez. A November 7, a Teba, a December 30 és a Cukorgyárban müködő vezetékes rádióállomások igyekeznek betölteni az előttük álló feladatokat. Ezen rádióállomások gondosan összeállitott munkaterv alapján rendszeresen tájékoztatják a dolgozókat a munkahely különböző kérdéseiről, a külső- és belpolitikai eseményekről. Az adások keretében megszólaltatják az élmunkásokat, az ujitókat, akik átadják tapasztalataikat a széles tömegeknek. Nem feledkeznek meg arról sem, hogy könyvismertetéseket, egészségügyi, női, ifjusági, háztartási órákat, a gyermekneveléssel kapcsolatos kérdéseket iktassanak programjukba.

Annak ellenére, hogy a Helyi Szakszervezeti Tanács foglalkozott a vezetékes rádióállomások tevékenységével, mégsem sikerült valamennyi állomásnak közérthető, vonzó és tanitójellegü müsort összeállitani. Igy a csálai állami gazdaság és az Épületelemgyár vezetékes rádió-állomása elhanyagolja a közérdekü előadásokat és helyette a dolgozók ismereteinek nem megfelelő, tulságosan nehéz müsorszámokat közvetit.

Ismeretterjesztő előadások

A tömegek nevelésében igen fontos szerepet töltenek be az ismeretterjesztő előadások. A Helyi Szakszervezeti Tanács ebben az évben nem kevesebb, mint 435 ismeretterjesztő előadást szervezett (152 politikai, 105 tudományos, 178 általános jellegü) 48.151 dolgozó részvételével.

Ebben a tanévben 6 népi egyetem (December 30, Vörös Trikó, Teba, Vagongyár, Szerszámgépgyár, Áramszolgáltatási Vállalat), valamint 19 lektorátus müködik. A népi egyetemek müsorában tudományos szocializmussal, természettudományi, müszaki, valamint általános ismeretekkel foglalkozó előadások szerepeltek. A népi egyetemek és lektorátusok hallgatói számára ezidáig 368 előadást tartottak, melyeket igyekeztek összekötni az illető munkahelyek termelési kérdéseivel.

A népi egyetemek és lektorátusok tevékenységével kapcsolatosan megállapitást nyert, hogy a vonzó és gondosan összeállitott tanterven kivül szükséges meteremteni a lehetőségeket a hallgatók hiánytalan részvétele érdekében. Ezért a Helyi Szakszervezeti Tanács javaslatára, azokon a munkahelyeken, ahol váltásban dolgoznak, a népi egyetemek és lektorátusok előadásait is váltásonként szervezték meg.

Egyes szakszervezeti bizottságok nem tulajdonitanak kellő fontosságot a népi egyetem tevékenységének, nem nyujtanak támogatást vezetősége számára.

A jövő tanévben igyekeznek majd elkerülni a csupán elméleti, elvont előadások megtartását és a tananyag vonzóbbá tételével, jobb szervezőmunkával segitik elő a dolgozók nagyobb látogatottságát.

Növelni kell az olvasók számát

A dolgozói szocialista öntudatának fejlesztését nagymértékben elősegitik a munkahelyen müködő könyvtárak. Az olvasók számának növelése, valamint a könyvek népszerüsitése céljából a szakszervezeti könyvtárak mintegy könyvismertető előadást, filmi estet és más rendezvényt szerveztek. A vasutasok körében például „A vasutasok 1933 februári hősies harca", Victoria óragyárban „A KISZ-esek az illegalitásban" cimü tartottak irodalmi estet.

Bár az elmult évhez hasonló időszakához viszonyitva 3.936-tal növekedett az olvasók száma, az eredmény nem kielégitő. Igy például December 30 gyárban mindössze 977, a Vagongyárban 1.034, a Szerszámgépgyárban 768 olvasó van. A jól felszerelt szakszervezeti könyvtárak olvasóinak elég alacsony száma ra enged következtetni, hogy ezeken a munkahelyeken elhanyagolják a könyvek népszerüsitésének kérdését, nem nyujtanak elég segitséget a könyvtárak felelősei számára a könyvterjesztést célzó rendezvények megszervezésében. Szükséges, hogy a szakszervezeti bizottságok az eddiginél nagyobb figyelmet forditsanak a könyvtárak tevékenységére és a különböző rendezvények megtartására.

Lendületteljes müvészi tevékenység

A tömegnevelésben fontos szerepet tölt be a müködvelő együttesek tevékenysége. Ebben a vonatkozásban eredményeket

Az Aradul ipari Vállalat 5-ös számu részlegén dolgozik Dihor Asiszoló. Szorgalmával, lelkiismeretes munkájával elnytársai megbecsülését és elismerését. A minőségi feiad teljesitésében is az élenjárók között emlitik nevét. pljesitését átlag 10—15 százalékkal szárnyalja tul.

pesités, korszerűsités ermelés szolgálatában

Pártuk nentumai leszögezik, hogy a munkatermelékenység növelésének döntő fontosságu feltétele a technika vivmányainak széleskörü alkalmazása a termelésben. Üzemeink és gyáraink dolgozói mindenütt arra törekszenek, hogy mielőbb üzembehelyezzék azokat az uj gépeket, müszaki felszereléseket, amelyekkel pátunk és kormányunk az ipart időszakról-időszakra ellátja. Ezzel párhuzamosan gépesitések utján korszerüsitik a régebbi berendezéseket, hogy hatásfokukat minél jobban növeljék.

Az utóbbi időben számos fontos felszerelést, müszaki berendezést korszerüsitettek a November 7-gyárban is. Ez főként annak tulajdonitható, hogy a vállalat pártszervezetének sikerült bevonnia a munkások, technikusok és mérnökök tömegét a mind szélesebben kibontakozó gépesitési, korszerüsitési akcióba. A vállalat vezetősége, a müszaki iroda (munkaközösségével együttesen, a pártalapszervezet utmutatása alapján, tervet állitott össze, amelyben meghatározták: milyen irányban végeznek korszerüsitést az üzemben. Ezzel egyidőben fellendült a vállalatban az ujitómozgalom (az utóbbi időben 48 ujitási javaslatot nyujtottak be a müszaki irodához) s kiterjedt a belső tartalékok feltárásával és hasznositásával foglalkozó bizottság tevékenysége is.

Az utóbbi hónapokban az üzemben végrehajtott gépesitések és korszerüsitések nagynértékben hozzájárultak a termelési terv mutatószámainak teljesitéséhez, tulszárnyalásához. Emlitsünk meg néhányat ezek közül: önmüködővé tették a malomban a buza lapátolásának és szállitásának müszaki folyamatát, elevátorokat helyeztek üzembe a buza és korpa ki-, illetve berakodásánál. Kanalas elevátorok szállitják rostába a liszt egy részét, stb.

Jegyzetek a November 7 gyárból

A karbantartási osztályon is végeztek hasonló munkálatokat. Korszerüsitettek például egy frikciós prést, egy lemezvágó ollót és különleges készüléket állitottak elő a csövek hajlitásához.

Az élesztő részlegen a korszerüsitésekkel foglalkozó bizottság alaposan ellenőrizte az egész termelési folyamatot és megállapitotta, hogy több helyen eszközölhető modernizálás. Igy itt is jelentékeny mértékben sikerült müszaki uton kiküszöbölniök a nehéz fizikai munkálatokat. Következésképpen jelentékenyen növekedett a termelékenység, emellett mintegy 90.000 lej értékü megtakaritást is érnek el.

A szeszgyárban szintén elsősorban a nehezebb müveletek megszüntetését, gépesitését tartották szem előtt. Ezáltal 20 százalékkal növekedett a termelékenység, ugyanakkor a gyártási folyamat is jobban ellenőrizhető.

Jellemző, hogy például nem csupán a termelő, illetve karbantartási részlegeken végeztek korszerüsitési munkálatokat a November 7 vállalatban, hanem egyéb osztályokon is. A laboratóriumban készüléket szereltek fel, amellyel jelenleg a gabonafélék tisztasági fokát csaknem fele idő alatt állapithatják meg, mint az előzőleg alkalmazott módszerrel.

Nem érdektelen kiszámitani, milyen megtakaritásokra vezetnek a már emlitett kisgépesitési, korszerüsitési müveletek, hiszen ezáltal is nyilvánvalóvá válik e fontos akció gazdasági jelentősége. A szesz folyamatos főzésével például 38.000 lej értékü megtakaritást, a buza gépesitett szállitásával 140.000 lej, a liszt szállitásának korszerüsitésével szintén több, mint 100.000 lej, a korpa önmüködő vagonbarakásával pedig 80.000 lej értékü megtakaritás érhető el.

A fentiek mellett az üzemben több, egyszerübb automatizálási munkálatot is végeztek a közelmultban. A többi között automatikus mérleget szereltek fel és önmüködő szerkezettel látták el az élesztő részlegen a habkeverő berendezést.

Amint a fentiek is igazolják, a November 7 gyárban szép eredmények vannak a gépesités, automatizálás, valamint a korszerüsités vonatkozásában. Ez azonban korántsem jelenti azt, hogy az üzem dolgozói elégedettek az eddigi sikerekkel. Ezt bizonyitja a vonatkozó távlati tervük is. Az élesztő részlegen például gépesiteni szándékoznak a technológiai folyamat jelentős szakaszát. Emellett elhatározták azt is, hogy korszerü csomagológépeket helyeznek üzembe. Hasonló munkálatokat vettek tervbe a szesz részleg gyártási folyamatának javitásával kapcsolatban.

Milyen tanulságok, következtetések vonhatók le a fenti adatokból? Elsősorban az, hogy a vállalat munkaközössége szivén viseli pártunk III. kongresszusa célkitüzéseinek valóraváltását. A gépesitések és az üzemben végrehajtott korszerüsitési müveletek a munka termelékenységének növelését biztositják. Ez viszont a vállalat állandó fejlődésének szilárd alapja.

A November 7 gyár vezetősége szakmai tanfolyamokat szervezett a munkások, technikusok és mérnökök részére. Az előadások során a részvevők — ki-ki a számára legjobban megfelelő, szinvonalon — ismerkedtek meg a technika legujabb vivmányaival, valamint a szakmába vágó időszerü kérdésekkel. S hogy a szakmai tanfolyamok milyen hasznosak voltak, azt a gépesitésre és korszerüsitésre irányuló széleskörü mozgalom is igazolja. Nem véletlen, hogy a November 7 gyáriak olyan kiváló szakemberekkel büszkélkedhetnek, mint Varga Ferenc, Stanalov Andrei, Docmanov Lazar, Marinoovici Alexandru és Ungar Jakab. A fent emlitett dolgozók, valamint sokan mások hathatósan hozzájárultak az üzem termelése müszaki szinvonalának emeléséhez.

Kovács Sándor

Lupén

Az ország legnagyobb szénmedencéjében, a Zsilvölgyében a bányászok e napokban kitermelték az első félévi termelési tervben előirányzott utolsó szénmennyiséget is. A fejlett munkamódszerek alkalmazásának eredményeképpen a munkatermelékenység az első öt hónap- ba szá deb ben. 4.799.000 to bi megtakaritást e tek el.

A félévi termelési terv határidő előtti teljesitéséhez a legnagyobb mértékben a lupényi, urikányi és petrillai kitermelések bányászai já- e. ka 95.000 t szositható többet term és küldtek mánybeli ko központoknak

PANAMA

Kennedy elnök és Roberto Chiari panamai köztársasági elnök nemrég lefolyt megbeszélései ismét e kis közép-amerikai köztársaság és nagy északi „szomszédja" viszonyára irányitották a világközvélemény figyelmét.

Amint ismeretes, Panama állam területét átszeli a csatorna, amelyet a hozzátartozó övezettel együtt századunk kezdete óta az USA kormánya — hivatalos képviselői, hadserege és az észak-amerikai kereskedelmi társaságok közreműködésével — igazgat, ellenőriz és használ ki. Az ország területét természetesen mindenütt panamaiak lakják, de a csatorna-övezetben nagyszámu észak-amerikai állampolgár él, akiket nem Panama állam, hanem az Egyesült Államok törvényei alapján kormányoznak. A csatorna-övezet szinte sohasem szerepel az ország néprajzi statisztikáiban: az itt élő panamaiakat a népszámláláskor külön irják össze, mintha ez az övezet nem is tartozna az ország területéhez. Még az ENSz szakositott szervezetei is az Egyesült Államok keretében foglalkoznak a csatorna-övezettel (1959. évi néprajzi évkönyv). A panamai nép azonban mindig ugy tekintette a csatorna-övezetet, mint amely csak ideiglenesen tartozik az USA fennhatósága alá.

Statisztikai adatok szerint a panamai terület összesen 75.902 négyzetkilométert tesz ki, csaknem 1.100.000 lakossal. Ezek közül 11 százalék fehér, 13 százalék néger, 10 százalék indián, 65 százalék mesztic, 1 százalék pedig más népi csoportokhoz tartozik. Ami a csatorna-övezet lakosságának számát illeti, csak 1955-ig léteznek — ENSz-forrásból származó — adatok; akkor állitólag 53.000 ember élt ebben az övezetben, ebben a számban azonban bennfoglaltatnak az észak-amerikai hadseregnek az övezetben állomásozó csapatai, valamint az észak-amerikai tisztviselők, kereskedők, alkalmazottak és munkások is. A kontinentális területen kivül Panamához tartozik még az ország partjait öntöző két óceán mentén fekvő 746 sziget. E szigetek lakatlanok, de nagy természeti kincsekkel rendelkeznek.

Ami a lakosság megoszlását illeti, az emberek 60 százaléka falvakon lakik. Ez a százalékarány 1950-ben még 64 százalékot tett ki. A falusi lakosság számarányának csökkenésének tudható be, hogy a moruság elől menekülő pa tok a városokba vándoroln Hivatalos statisztikai adat szerint a „gazdaságilag aktiv lakosság 300.000-et tesz ki, de ebben a számban benn foglaltatnak a munkanélküliek is.

A panamai gazdasági tevékenység legnagyobb részét két észak-amerikai társaság, a Csatornatársaság, és az United Fruit bonyolitja le. E két társaság kezében vannak a vasutvonalak, a kikötők, a táviró, a bankok. E társaságok nyereségé az Egyesült Államokba vándorol, a panamaiak csak jelentéktelen részt élveznek belőle. Az ország mezőgazdasága igen elmaradott, még jócskán fellelhetők a hübéri maradványok. A nemzeti ipar rendkivül keveset termel, mivel a külföldi iparvállalatok monopolista törekvése a szó szoros értelmében megfojtja. Az egy lakosra jutó jövedelem rendkivül alacsony. Panamaiak ezrei nem rendelkeznek semmiféle jövedelemmel — különösen a falvakon, ahol egyre csökkennek a munkalehetőségek. Ezek az emberek munkát keresve kóborolnak az országban és ők alkotják — a panamaiak elnevezése szerint — „az éhség és a kétségbeesés légióit".

Talán semmi sem szemlélteti annyira Panama Köztársaság függő viszonyát, mint az a tény, hogy e névlegesen független köztársaságnak nincs saját bankjegye. A panamai területen a törvényes pénz az amerikai dollár és ennek váltópénzei. Bár létezik az észak-amerikai dollárral egyenértékü „Balbao" pénzegység, a pénzügyi rendszer alapja az Egyesült Államok dollárja. Általában minden kifizetést és belső bankügyletet dollárban eszközölnek, az aprópénzzel történő adás-vétel kivételével, amelyeknél mindkét pénzfajtát használják.

Bár a nemzeti pénzrendszer hiánya komoly károkat okoz az országnak, Panamában „tabu" pénzjegy-kibocsátásáról beszélni. Egyetlen lap sem mer erről a kérdésről irni. A Ciudad de Panama-i egyetemen gazdasági fakultás is müködik, de e kérdéssel sohasem foglalkoznak. A professzorokat ugyanis, akikről kiderül, hogy hivei a nemzeti pénzrendszer bevezetésének eltávolitják az egyetemről azon a cimen, hogy... kommunisták.

A. Braunstein

ATLASZ

Kőolajari munkások sikerei

A Kőolajipari Minisztérium egyik vállalatainak szondamunkás szondamunkás jelentették, hogy három al előbb teljesitették elsévi tervüket.

Sikerük annak tudható be, hogy elterjedtek a szondafurási technikai fejlett módszerek és kisen a turbinafurást. Az eett furásmennyiség mintegy ezt az utóbbi módszerrel itták végre.

A kőolajipari munkások sikeresen alkalmazták ebben az évben a szondák furásánál az elektroburos furást, elterjesztették az ikerturbinák alkalmazását és a kis átmérőjü szondafurást. Mindez lehetővé tette a furási sebesség lényeges meggyorsitását és a holtidő csökkentését.

A befejező részleg IMSz tagjainak tevékenységéből

A vagongbefejező részlegen a pápszervezet nagy gondot fora fiatalok kommunista nevére. A fiataloknak nyujtott segitség és utmutatás eredmenyei nem maradnak el. IMSz-bizottság számos olyan ülésezik hozott, ame nagymértékben hozzájárul anti célkitüzés valóraváltás. Számos előadást tartott az igazságról, a babonás lelmel visszaverésére, stb. fiatalok kommunista nevének hathatós tényezőjét ezte az IMSz politikai oks, amelyet ebben az n jól szerveztek meg. Ugyanaz IMSz-bizottság tagjai tiz-IMSz tag politikai nevelő feldtek. A politikai okt: befejezése alkalmával ellapiást nyert, hogy 93 beiratkozott közül, az évzáró szemináriumon 76-an jelentek meg. 19-en kitünő, 36-an jó és 21-en elégséges osztályzatot nyertek. A politikai nevelésben elért eredmények a fiatalok érdeklődésének is tulajdonithatók, annak, hogy rendszeresen részt vettek az előadásokon és a szemináriumokon. Ki kell emelnünk Drăgan Valeriu propagandistát, akinek lelkiismeretes munkájával egész évben arra törekedett, hogy alaposan elkészitett előadásokat tartson, a fiatalok minden kérdésére válaszoljon. Különösen Stan Ioan, Spir Gheorghe, Rus Alexandru tünt ki az évzáró szemináriumokon. Gyengébben készült fel Bogojel Nicolae, Opris Doinas Dezső Mária. A politikai oktatás eredményei megmutatkoztak a fiatalok mindennapi munkájában is, különösen Samoilenco Alexandru és Samoilenco Ecaterina példáját emlithetjük, akik lelkiismeretesen teljesitik feladataikat.

Gehl Doina, levelező

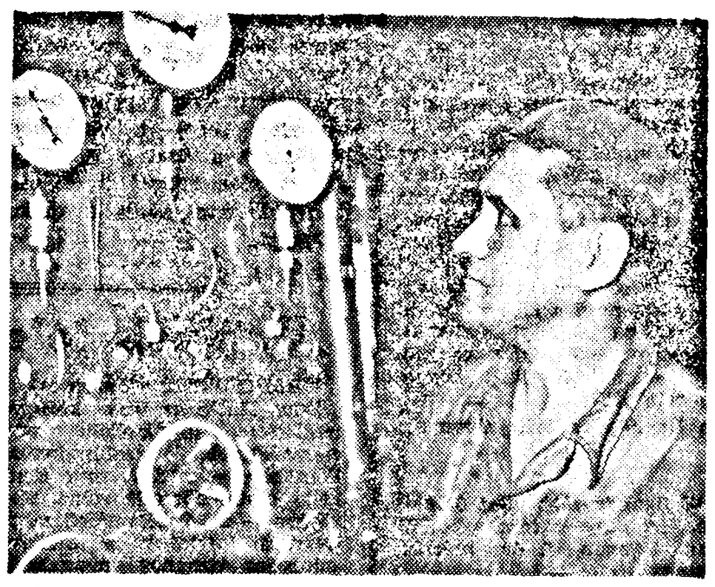

Mózer János, a Polychrom gyár oxigén részlegének élenjáró dolgozója. A kompresszorok működésétől sok függ itt az oxigén gyárban. Ezért figyeli éberen működésüket, arra törekszik, hogy ne legyen fennakadás az oxigéngyártásban.

Röviden

A bukti „Tündérica" szinház" a sót Tudomány és Kultura lota „Lalka" Szinházának termében diszelőadáson bemta az „Öt ujju kéz" cimü szarabot. A Tündérica szinház sóban részt vett a bábszinik nemzetközi fesztiválján

Az elás nyy sikert aratott. Azközönség többször nyiltszini tapssal juttatta ifejezésre tetszését.

★

Dublinban (Ir Köztársság) bejelentették, hogy a tö mint százéves „Evening Mail" ci ujság beszünteti megjelenés. Az „Irish Times" sajtótrösz amely a lapot kiadta, közlte, hogy az ujságot anyagi ehézségek miatt kénytelen szüntetni.

értek enind i kulturcsoportok, vaint a mükedvelők számán növekedésében, mind pedig előadások müvészi szinvonak avulásában. A szakszezeti izottságok gondot fopttaka müsorszámok összeálsára, segitséget nyujtottak mükedvelő együttesek vezetőlámár. Mig városunkban ai. orságos kulturversenyen 100 tgot számláló 115 együttvett iszt — addig az ez évIV. tatományi kulturverseny mr 164 együttes, illetve 1.000 nükedvelő kapcsolód be. Ugyanakkor a szinjátk I.L. Caragiale II. bienálversenyén 11, mig a harma versenyen viszont már 9 nükedvelőegyüttes versett a elsőbbségért.

Jó ájékódó képességről tettek anutonyságot a szinjátszegyüttesek, amikor nevelőhsu darabokat tüztek müso. A vagongyáriak Emberekkik allgatnak, a Teba gyár Ujélet, a vasutasok Kis omás a December 30 gyár Vidm fiuk és az IPMS Graa szinjátszói Bolondos vasáp ámü szindarabokkal mag mvészi igényességet igazak.

A szinjátszó csoportokkal párhamoan előrehaladás tapaslhato a más mükedvelő egyesek (táncegyüttesek, szónekeek, szavalók) tevékerégében. A vasutasok, a Tel és December 30 gyárak társoportjai témás táncukkakivivtik az általános elismest. Hasonlóan jó eredményet érték el a December 30, gyár, az Aramszolgáltató Vállalat, a Városi Közüzemel Vágóhid, TAPL rigmusbrigádai, amelyek müsoruk összeállításakor gondot forditottaka termelési kérdések előtérhelyezésére.

Felszámolásra várhibák

A mükedvelő együttesek tevékenységében elért sikerek mellett azonban vanik még hiányosságok, amelyeiek felszámolása mindenképpn majd az eredmények növekedéséhez vezet. Vannak helyek, ahol a versenyek közötti iszakban „szünetel" a müvelősi tevékenység, ami a közvelődést kampányjellegüvé tes Ez annak tudható be, hog a szakszervezeti bizottságok nem ismerték fel a dolgozó állandó nevelésének, a termeli feladatok és a kulturmuka összekapcsolásának fontoságát. A közkórház, a Sütőipari Vállalat, az IOIL Progresi rigmusbrigádjai például lels munka után minden különösebb ok nélkül beszüntették müködésüket. Hiba az is, hoga IV. tartományi kulturverny alkalmával a szerszámgyári, valamint a Vörös Tril gyári rigmusbrigádok a hetőségnél gyengébb müsorral lentkeztek.

Az előttünk ál feladatok szükségessé teszik azt, hogy részlegenként létesjenek rigmusbrigádok (a vongyár és Teba gyár példája), amelyek szoros kapcsolatb a munkahellyel, állandóarnépszerüsitsék a termelési eredményeket és ostorozzák a hibákat.

Hiányosságok tapasztalhatók ugyszintén az énekkarok tevékenységében. A lehetőségekhez viszonyitva aránylag kevés szakszervezeti énekkar müködik, s a meglévők sem érik el a kivánt eredményeket. Igy például a IV. tartományi versenyen a Teba gyári 80 tagu énekkar mindössze 67 énekessel, a December 30 gyári 130 tagból álló kórus viszont 70 énekessel jelentkezett. A szakszervezeti bizottságok nemtörődömsége miatt az emlitett kórusok közvetlenül a verseny után gyengén müködnek (a próbákon 20—30 énekes jelenik meg) és ez kétségtelen, hogy a szervezőmunka hiányából ered.

Nagyobb támogatást a hivatásos művészek részéről

A tömegek kulturális igényeinek növekedése megkivánja a mükedvelő együttesek tevékenységének állandó javitását. A városi pártbizottság ennek érdekében a Helyi Szakszervezeti Tanács számára feladatul jelölte meg a müvészeti intézményekkel (Állami Szinház, Állami Filharmónia, Népi Müvészeti Iskola) való együttmüködést. A hivatásos müvészek segitségadása — amint a tapasztalatok bizonyitják — nagy előrehaladást jelent a mükedvelő együttesek tevékenységében. Emilia Dima, Costel Atanasiu, Vasile Varganici, Elena Drăgoi, Olimpia Didilescu és más szinmüvészek; Olga Petrovan, Maria Schiffer, Ivanca Perusca, Toma Mărculescu müvészeti irányitók lelkiismeretes munkát fejtenek ki a mükedvelő együttesek müvészi irányitásában. Ugyanakkor az Állami Szinház és az Állami Filharmónia egyes dolgozói részéről nemtörődöm magatartás nyilvánul meg a mükedvelők tevékenységével szemben. Szükséges, hogy ezen intézmények dolgozói valamennyien felismerjék a tömegek nevelése szempontjából oly fontos mükedvelő együttesek irányitásának fontosságát.

★

A jelenlegi időszakban legfontosabb feladataink közé tartozik a dolgozók öntudatának fejlesztése. Szükséges, hogy a szakszervezeti bizottságok a kulturbizottságokkal együttmüködve sokoldalu és változatos tevékenységet fejtsenek ki a tömegek kommunista nevelése érdekében. Jól felszerelt klubok, könyvtárak, vezetékes rádióállomás, filmszinházak, hangszerek stb. állanak a dolgozók rendelkezésére a közmüvelődés céljából. A népi demokratikus rendszerünk nyujtotta lehetőségek mind jobb kihasználása, a dolgozó tömegek müvészi igényeinek kielégitésére való törekvés minden bizonnyal városunkban, rajonunkban is további eredményeket biztosit majd a szakszervezeti kulturmunka területén.

Lengyel Helén

Kérje az „ALIMENTARA" üzleteiben a Városi Sütőipari Vállalat készitményeit

Tea kenyér, „Bukaresti" zsemlye, tejes kenyér, kakaós kalács és különféle sütemények

Az Aradi Tartományi Múzeum

megtekinthető vasárnap, kedden, szerdán és pénteken délelőtt 10 és 13 és délután 5 és 8 óra között a Kulturpalota épületében. Legalább 15 személyből álló csoportok csütörtökön és szombaton délelőtt is felkereshetik a Muzeumot.

A muzeum következő osztályai tekinthetők meg: képmüvészeti kiállitás, ókori történelem, és az 1848—49-es forradalom muzeuma.

★

A bukaresti Népmüvészeti Muzeummal együtt rendezett román népmüvészeti kiállitás ugyancsak a fenti időpontban tekinthető meg.

—★—

A SZÍNHÁZ bemutatja

Vasárnap, julius 1-én este 20 órakor: Három a kislány (H bérlet).

★

Az aradi Állami Szinház felhivja a szinházlátogatók figyelmét, hogy bérletüket az 1962—63 évadra megujithatják az előadások szünetében vagy a jegyirodában.

A MOZIKBAN VETITIK

DÓZSA GYÖRGY filmszinház: Warrenné mestersége. NICOLAE BALCESCU filmszinház: Rosita. HERBAK JÁNOS filmszinház: Két szék közt a pad alatt. I. L. CARAGIALE filmszinház: Hiv a Jegestenger. IFJUSÁGI filmszinház: Vikingek. PROGRESUL filmszinház (Ujarad): El Hakim. SOLIDARITATEA filmszinház (Gáj): Az el nem küldött levél. MAKSZIM GORKIJ filmszinház (Mikelaka): A dzsungel.

Turisták figyelmébe!

Körutazás az RNK-ban

Két hétig tartó nagyszerü országos körutazás az ONT társasgépkocsijaival, az ország festői helyein való megszakitással.

Öt napi tartózkodás a napfényes tengerparton

Utirány: Arad, Victoria fürdő, Nagybánya, Vatra Dornei, Suceava, Békás, Iasi, Focsani, Buzău, Konstanca, Mamaia, Eforie, Mangália, Bukarest, Busteni, Tusnád, Gyilkos-tó, Marosvásárhely, Tordai hasadék, Arad.

Összesen 14 napig tartó ut augusztus 7. és augusztus 20. között.

Teljes kényelem biztositva.

Az Algéria népe

...idor Vornicu, az Agerpres különtudósítója jelenti:

...lel...sal szé... és szuverén ... az algériai la... referenduma nyomán kikiáltani". A népszava...on a választóknak igennel ...gy nemmel kell válaszolniuk következő kérdésre: „Akar...ák-e, hogy Algéria független állammá váljék és az 1962 március 19-i nyilatkozatban meghatározott feltételek között együttműködjék Franciaországgal?" (Azokról a közös nyilatkozatokról van szó, amelyeket az Algériai Köztársaság ideiglenes kormányának és a francia kormánynak a képviselői fogadtak el az eviani tárgyalások nyomán). A népszavazás egyidejüleg fog lezajlani Algériának mind a 15 megyéjében. A referendum után Franciaország azonnal el fogja ismerni Algéria függetlenségét, az ideiglenes végrehajtó szerv pedig négy héten belül algériai nagynemzetgyülési választásokat rendez, és a meghatalmazást átadja a megválasztott szervnek.

Szombaton, a népszavazást megelőző napon mindvégig nyugodt légkör uralkodott Algirban, Oránban, Bone-ban, akárcsak az összes többi helységben. „Éljen a béke" — kiáltoztak pénteken délelőtt az Orán központja felé tartó arabok százai. Hét és fél éves háboru, közlekedési tilalom és mindenfajta korlátozás után Algéria kezd ujjászületni. A nyugalom helyreállását az algériai lakosság nagy örömmel fogadta. Virágok, szőnyegek, zászlók díszitik a házak erkélyeit és ablakait. A legtávolabbi falvakban, sőt a Szaharában is, a minaretek árnyékában és a ghardaiai agyagkunyhókban mitingeket és gyüléseket rendeztek. Mindez kifejezésre juttatja azt a lelkesedést és örömet, ahogyan az algériai nép önrendelkezésére vonatkozó július 1-i referendumot köszönti. A falvakon julius elseje egybeesik a termés betakaritásával, s ilyen bőséges termésre hosszu idő óta nem volt példa Algériában. Az ország különböző részeiben megtartott utolsó összejövetelek ugyancsak lelkes hangulatban zajlottak le.

Az arab lakosok kezdtek bejárni az európaiak lakta negyedekbe, pénteken este pedig első izben találkozott a két közösséget képviselő 14 tagu vegyes békéltető bizottság. Ezen a találkozón 1500 arab és európai lakos is jelen volt. Az OAS bandái nagysietve elhagyják a városokat, s legtöbbjük Spanyolországba veszi utját. A népszavazási kampány befejeztét három beszéd jelezte. Ben Khedda miniszterelnök pénteken azzal a felhivással fordult az egész lakossághoz, hogy szavazzon nyugodt hangulatban, majd a két közösség megbékülése...ről s az uj független állam jövőjéről beszélt. Csaknem ugyanakkor Ferhat Abbas, az Algériai Köztársaság ideiglenes kormányának volt miniszterelnöke Szetifben ugyanilyen felhivással fordult hallgatóságához. Susini, az OAS egyik vezetője algiri rádióbeszédében arra buzditotta az európai származásu lakosokat, szavazzanak „igen"-nel az önrendelkezési referendumon.

Szombat délutántól kezdve egész Algériában megszünnek a közlekedési korlátozások. A telefon- és távirószeszköttetés nagyrészt helyreállt.

A népszavazás Központi Ellenőrző Bizottsága nem szolgálhat pontos felvilágositással a vasárnapi referendum eredményének bejelentéséről. A különböző szavazókörzetek közötti távolság, mint amilyenek például a szaharaiak, ahol nomád törzsek tagjai fognak megjelenni az urnák előtt, jórészt meg is magyarázza a központositás nehézségeit. Minden valószinüség szerint azonban az eredmények kedd este ismertek lesznek Párizsban. Mindaddig az ideiglenes végrehajtó szerv tovább foglalkozik a különböző közigazgatási problémákkal és a lakosság ellátásával. A legnagyobb nehézségek most gazdasági természetüek, mivel az ellátás terén számottevő zürzavar uralkodik. Nincs elég gyógyszer, a legtöbb gyógyszertár zárva van, az orvosok száma pedig teljesen elégtelen. Éppen ezért a vasárnapi szavazás előkészitése Algériában most nagyon sok más akcióval, főleg társadalmi és gazdasági jellegü akcióval párosul.

Ben Khedda rádióbeszéde

Ben Yusszef Ben Khedda, az Algériai Köztársaság ideiglenes kormányának miniszterelnöke pénteken este beszédet mondott az algiri rádióban.

Az átmeneti korszak — mondotta a miniszterelnök — befejezéséhez közeledik rácáfolva a kolonializmus és a fasizmus hiveinek sötét jóslataira az algériai nép soraiban bekövetkezendő ugynevezett szakadást illetőleg. Az utóbbi időben az algériai néptömegek, a Nemzeti Felszabaditó Front és a nemzeti felszabaditó hadsereg harcosai helyt álltak a sulyos megpróbáltatásokkal szemben. Ebben az időben nagyszerü eredményeket értünk el a tömegek megszervezése, a tüzszünet alkalmazása és az eviani egyezmények tiszteletbentartása terén.

Az algériai nép sikerének alapja, hogy lelkesen és öntudatosan támogatta az eviani egyezményekhez vezető politikánkat.

Ben Khedda bejelentette, hogy az Algériai Köztársaság ideiglenes kormánya rövidesen visszatér a számüzetésből Algériába, majd igy folytatta beszédét: az Algériai Köztársaság ideiglenes kormánya a nemzeti szuverénitás képviselője ennek létrehozásától addig a pillanatig, amig átadja a hatalmat a nép megválasztott képviselőinek. Folytatni fogjuk tevékenységünket történelmi hivatásunkat teljesitéséig, méltóknak bizonyulva a nép, a Nemzeti Felszabaditó Front és a nemzeti felszabaditó hadsereg bizalmára. A függetlenség kivivása után is tiszteletben tartjuk az eviani egyezményeket és bebizonyitjuk, hogy képesek vagyunk az ország épitésére és vezetésére.

Biztositani fogjuk fajra vagy vallási felekezetre való tekintet nélkül minden algériai lakos nyugalmát és biztonságát. Tiszteletben tartjuk a javakat, valamint a személyi sérthetetlenséget.

Az Algériai Köztársaság ideiglenes kormányának irányitása alatt — folytatta Ben Khedda — a közigazgatási szervekre még sulyosabb felelősség hárul, kiváltképpen a rend fenntartása és a nemzeti egység megerősitése tekintetében. Fel kell készitenünk a nemzeti felszabaditó hadsereget az uj feladatokra, amelyek közül a legközelebbi és a leglényegbevágóbb a szuverénitás és a területi sérthetetlenség megvédése. Megerősitjük katonai erőnket egész nemzeti területünkön, a határvonalak mentén felsorakozott egységek közreműködésével. Ezeknek az egységeknek katonái és tisztjei az Algériai Köztársaság ideiglenes kormánya által kidolgozott tervek és irányelvek keretében térnek vissza Algériába.

Ben Khedda felszólította az algériaiakat, hogy sorakozzanak fel az Algériai Köztársaság ideiglenes kormánya köré, hangoztatva, hogy a függetlenség első napjai döntő fontosságuak lesznek Algéria jövője szempontjából.

Az „Adenauer-korszak" vége felé közeledik

A nyugat-németországi „Adenauer-korszak" vége felé közeledik, mivel Bonn külső- és belpolitikai koncepciója hajótörést szenvedett. Erre a következtetésre jut Renate Riemick, a Német Békeunió nyugatnémet párt vezetőségi tagja a Die Andere Zeitungban közzétett cikkében.

R. Riemeck hangsulyozza, hogy a bonni állam megalakitásának pillanatától az NSzK egész politikája a Szovjetunió elleni „hidegháboru" elvein alapul. „A bonni politikusok nem akarják figyelembe venni a Németország által kirobbantott és elvesztett második világháboru eredményeit. Ezért vonták be Nyugat-Németországot a Nyugat katonai rendszerébe. Kiadták a jelszót, hogy „a tárgyalások elkerülésére, a békeszerződés elkerülésére minden áron „erősebbeknek kell lennünk".

„Más szavakkal — mutat rá a cikk — az erőpolitika illuzió volt. Nem vezetett semmiféle eredményre és igy megrendlitette Adenauer politikájának alapjait. „Lassu infláció, a tőzsdei árfolyamok lemorzsolódása, áremelkedések, a munkások béremelési harca, a szakszervezetekben észlelhető forrongás — ezt eredményezte Adenauer politikája".

Uganda októberben elnyeri függetlenségét

LONDON. (Agerpres).

Uganda f. év október 9-én elnyeri függetlenségét — hangzik az Uganda alkotmányos kérdéseivel foglalkozó értekezletről Londonban kiadott közlemény.

A közlemény rámutat, hogy az értekezleten — amelyen az ugandai lakosság és az angol kormány képviselői vettek részt — határozatokat hoztak az adókérdésekről, az Ugandát alkotó különböző tartományok és az ország központi kormánya közötti kapcsolatok kérdéséről és más problémákról. Buganda — Uganda leggazdagabb tartománya — a központi kormánnyal való szövetségi viszony keretében autonómiával rendelkezik majd. Ez a kormány dönt majd a közrend fenntartására vonatkozó kérdésekben az egész országban. A kisebb tartományoknak, mint Bunnyoro és Taronak továbbra is megmarad bizonyos különleges hatáskörük, „hagyományos intézményeik" megóvása céljából.

A függetlenség kikiáltása után Uganda a brit Commonweathban marad.

★

Az Afrika keleti részében fekvő Uganda több mint 60 évig angol „protektorátus" volt. Az ország négy tartományból áll és összesen hét millió lakosa van. Uganda f. év március elsején belső önkormányzatot kapott.

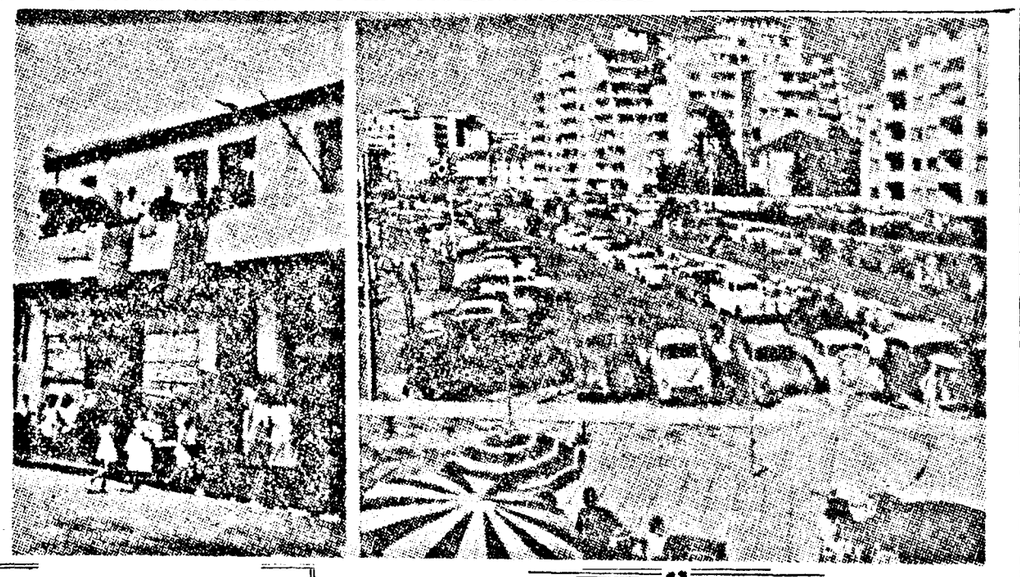

A baloldali képen Fokváros, a Délafrikai Köztársaság fővárosának szinesbőrűek számára fenntartott gettója látható. A jobboldali képen szembetünő ellentét — a fehérek egyik lakónegyede.

Újabb három kaliforniai hatolt be a Johnston sziget környéki tiltott övezetbe

NEW YORK. (Agerpres).

Az Associated Press jelentése szerint három kaliforniai amerikai lakos junius 29-én az „Everyman II" jachton, behatolt a Johnston sziget környéki tiltott övezetbe, tiltakozásképpen a Csendes-óceán e térségében végrehajtott amerikai nukleáris kisérletek ellen. Martin Pence, szövetségi biró a legfelső törvényszék nevében azonnal elrendelte a jacht elfogását és a három amerikai Honoluluba való szállitását. Amerikai állampolgárok már másodszor tiltakoztak ily módon az amerikai légköri atomrobbantások ellen.

mi újság a KÜLPOLITIKÁBAN

A Szovjetunióban fellőttek egy új mesterséges holdat, a Kozmosz 6-ot

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

1962 junius 30-án a Szovjetunióban fellőttek egy uj mesterséges holdat — a Kozmosz-6-ot. A mesterséges holdon tudományos müszereket helyeztek el abból a célból, hogy folytassák az ürkutatásokat, a TASZSZ által ez év március 16-án bejelentett programnak megfelelően. Ezenkivül a Kozmosz-6 fedélzetén többcsatornás rádiótelemetrikus és rádiótechnikai berendezést helyeztek el a röppálya mérésére. A mesterséges holdon 90,0233 megahertz frekvencián működő rövidhullámu rádióadó is van.

Előzetes adatok szerint a mesterséges hold az eredetileg kiszámitott pályától csak kis eltérő pályán halad. Keringési ideje 90,6 perc, pályájának az egyenlitő sikjával bezárt hajlásszöge 49 fok, a Föld felületétől számitott legnagyobb távolsága 360 kilométer, legkisebb távolsága pedig 274 kilométer. A szputnyikról érkezett rádiótelemetrikus jelzések azt mutatják, hogy a rajta elhelyezett összes tudományos müszerek és készülékek normálisan müködnek. A földi koordinációs kiszámitó központba telemetrikus jelzések, valamint adatok érkeznek a Majak rádióadó jelzéseinek vételéről.

A mesterséges hold julius 1-én 16 óra 36 perckor halad el Bukarest fölött.

Összeült az ENSz kongói tanácskozó bizottsága

NEW YORK. (Agerpres).

Az ENSz kongói tanácskozó bizottsága — ebben azon országok képviselői vesznek részt, amelyek csapatokat küldtek Kongóba — pénteken megvitatta az országban annak következtében felmerült helyzetet, hogy az Adoula miniszterelnök és Chombe, a katangai szakadárok vezetője közötti tárgyalások kudarcba fulladtak. U Thant ideiglenes ENSz-főtitkárnak a bizottsághoz benyujtott tájékoztatója rámutat, hogy a tárgyalások megszakitása „ujabb válságos helyzetet" idézett elő Kongóban. U Thant hangsulyozta, hogy a következő hetekben szükségessé válhat a Biztonsági Tanács összehivása a kongói helyzet ujabb megvitatása céljából.

U Thant bejelentette, hogy Robert Gardinert, a kongói ENSz-müveletek vezetőjét néhány napra New Yorkba hivták tanácskozás végett. A főtitkár szavai szerint a kongói ENSz-hatóságok aggódnak a miatt, hogy a megbeszélések kudarca folytán ujabb fejlemények következhetnek be.

U Thant arra is rámutatott, hogy a katangai hatóságok ujabb, 1000 főnyi csendőrosztagokat szándékoznak Elisabethville-be hozni, hogy ezek ugymond részt vegyenek a julius 11 — „Katanga függetlenségének" évfordulója — alkalmából rendezendő parádén. Az ENSz-főtitkár azt állitotta, hogy az ENSz-hatóságok helytelenitik a Chombe kilikknek ezeket az akcióit. Mindazonáltal hatékony intézkedést nem tettek ezen akciók megakadályozására, mint ahogy arra sem foganatositottak hatékony intézkedést, hogy a Biztonsági Tanácsnak a Kongói Köztársaság egysége helyreállitását célzó határozatai végül is valóra váljanak.

N. Sz. Hruscsov fogadta Spanyolország Kommunista Pártja vezető tagjait

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

Nyikita Hruscsov, az SzKP KB első titkára junius 30-án fogadta Spanyolország Kommunista Pártja vezető tagjait — Dolores Ibarrurit, a párt elnökét, I. Galliegot és R. Mendezonat, Spanyolország KP Végrehajtó Bizottságának tagjait.

Nyikita Hruscsov és Spanyolország Kommunista Pártjának vezető tagjai megbeszélést és eszmecserét folytattak közös érdekü kérdésekről.

A rendkivül szivélyes megbeszélés során Nyikita Hruscsov szolidaritását fejezte ki a spanyol népek a francoista fehérdiktatúrával szemben, amely szigoru ellenállásra hivott bátor ... utasítás ...

A szovjet kormány jegyzéke a japán kormányhoz

MOSZKVA. (Agerpres). — TASZSZ:

Moszkvában nyilvánosságra hozták a szovjet kormánynak a japán kormányhoz intézett jegyzékét. A jegyzék kifejezi reményét, hogy a japán kormány „minden rendelkezésére álló lehetőség felhasználásával befolyásolni fogja amerikai szövetségesét a nukleáris fegyverkisérletek beszüntetéséről szóló egyezmény mielőbbi megvalositása érdekében".

A szovjet kormány jegyzéke válasz a japán kormánynak a nukleáris fegyverkisérletek beszüntetése kérdésével kapcsolatos május 5-i jegyzékére, amely többek között azt az óhajt juttatja kifejezésre, hogy a Szovjetunió ne kezdje el ujra a nukleáris robbantásokat.

A szovjet kormány jegyzéke rámutat: „A japán kormány azt a kérést, amelyet a Szovjetunióhoz intézett, az USA kormányához és kizárólag az USA kormányához kellett volna, hogy intézze, mivel ezt a kormányt terheli minden felelősség a nukleáris fegyverkisérletek beszüntetésére vonatkozó egyezmény megkötésének visszautasitásáért".

A jegyzék felhivja a japán kormány figyelmét arra a veszélyre, amelyet az amerikai nukleáris kisérletek jelentenek a Csendes-óceán térségében fekvő országok normális életére. „A csendes-óceáni kisérletek közvetlenül veszélyeztetik a japán szigetei déli övezetében halászott halből táplálkozó embermilliók életét. Effajta akcióival az amerikai kormány fittyet hány minden szuverén állam méltóságának, függetlenül attól, hogy az illető állam melyik politikai táborhoz tartozik".

A szovjet jegyzék kiemeli: a nukleáris töltetű amerikai rakétákkal végzett amerikai kisérletek kudarca, az, hogy e töltetek az óceánba hullottak s ott időzitett bombákká válhatnak, sulyosan veszélyezteti azokat az országokat — mint például Japánt — amelyek viszonylag kis távolságra fekszenek az amerikai robbantások helyétől.

Az USA Kommunista Pártja jelentős sikert ért el abban a harcban, melyet az üldöző hadjárat ellen viv

NEW YORK. (Agerpres). — Az USA Kommunista Pártja jelentős sikert ért el abban a harcban, amelyet az ellen az üldöző hadjárat ellen viv, amelyet a McCarran fasiszta törvény alapján folytatnak. Az USA itélőtáblája megsemmisitette a birósági itéletet, amelyek értelmében James Jackbnt, a Worker cimü lap főszerkesztőjét „a birói hatóságokkal szembeni tiszteletlenségért" hat hónapi elzárással sujtották.

Ugyanakkor a newyorki itélőtábla helyt adt Henry Winston, az USA Kommunista Pártja Országos Bizottsága alelnöke perujitási kérésének az Egyesült Államok kormányával szemben, mivel fogvatartása idején a kormány nem biztositotta számára a megfelelő orvosi kezelést.

D. Rusk jelentést tett Kennedy elnöknek

WASHINGTON. (Agerpres).

Dean Rusk, az USA külügyminisztere csütörtökön este visszaérkezett Washingtonba. Pénteken — mielőtt még Kennedy elnök elindult volna Mexikóba — a két államférfi megbeszélést folytatott a külügyminiszter tiznapos nyugat-európai látogatásáról, amelynek során utba ejtette Párizst, Bont, Rómát, Londont, Liszszalont, valamint Nyugat-Berlint is. Az elnök elé terjesztett Rusk-jelentés részletei még ismertelenek. A United Press International hiradásából azonban kitünik, hogy Rusk körutja – az északatlanti tömbben keletezett „repedések kijavitására" — nem járt az amerikai vezetőkörök által remélt eredményekkel. Sokatmondó tényként hangsulyozzák, hogy a Washingtonba utazó Rusk már a repülőgépen közölte a külügyminisztériummal: „Megérkezésekor nem tesz semmiféle nyilatkozatot és nem válaszol az ujságirók kérdéseire".

A külügyminiszter kiséretében lévő személyek azonban válaszoltak a kérdésekre, de — amint a United Press International számot ad — „a Rusk repülőgépéből kiszálló személyek közül senki sem emlitett olyasmit, hogy e látogatás nyomán jelentős pozitiv eredményről lehetne beszélni".

Ruskot de Gaulle elnökkel és Couve de Murville francia külügyminiszterrel folytatott megbeszéléseire utalva, a UPI hangsulyozza, hogy „a komoly nézeteltérések tekintetében semmiféle lényeges változás nem történt".

A New York Herald Tribune londoni tudósitójának véleménye szerint azonban nyugat-európai utja során „Rusk visszavonult azokra a diplomáciai hadállásokra, amelyet a Kennedy kormányzat Párizs illetőleg már előzőleg jelentett".

Amerikai hivatalos személyek nyilatkozatai szerint a „visszavonulás" lényegében abban áll, hogy elfogadták a nyugat-európai partnerek — nevezetesen Franciaország — álláspontját a nukleáris fegyverkezési hajsza fokozására vonatkozólag, bár ez nem felel meg a Kennedy kormányzat elképzeléseinek a fegyverkezés meggyorsitására. Amerikai megfigyelők véleménye szerint a külügyminiszter azzal a meggyőződéssel tért vissza az USA-ba, hogy az Egyesült Államok többé nem szegülhet szembe Párizs és Bonn azon óhajával, hogy önálló nukleáris haderőket létesitsenek és megtarthatja fenn a nyugati tömb keretében eddigi atomfegyver-monopóliumát. Amerikai kommentátorok az USA külügyminiszterének nyugat-európai körutja során alkalmazott hangnemből a nyugat-berlini kérdésel kapcsolatos amerikai álláspont megmerevedésére következtetnek, ami egyáltalán nem könnyiti meg e probléma megoldását.

A ngodinhdiemista csapatok komoly vereséget szenvedtek

A sajtótudósitók legutóbbi jelentése szerint a ngodinhdiemista csapatok az utóbbi napokban komoly vereséget szenvedtek az amerikai tisztek közvetlen irányitásával végrehajtott „tisztitó" hadmüveletek során. Amint az amerikai hirügynökségek jelentik, junius 24—27 között 2300 ngodinhdiemista katona támadást inditott a Saigontól délre fekvő Kien Hoa tartományban müködő hazafias erők ellen. Annak ellenére, hogy a négy napig tartó nagyarányu offenzivát ötvennél több amerikai tanácsos irányitotta, a fenti tartomány hazafias erőit nem tudták legyőzni. A ngodinhdiemista csapatok komoly veszteségeket szenvedtek emberekben és fegyverzetben, de erről nem közöltek semmiféle adatot.

Az Associated Press tudósitója részletes riportban mutat rá, hogy a Kien Hoa tartományban lefolyt hadmüveletekben olyan amerikai tiszteket is felhasználtak, akik részt vettek a koreai háboruban és a második világháboruban (tehát az a vélemény róluk, hogy harci kiképzésük kifogástalan) s ezenkivül számos amerikai repülőgépet is bevetettek, amelyek irgalmatlanul bombázták az egész tartományt.

Nyugat-Németországban csak különleges engedéllyel hagyhatják el az angol katonák a kaszárnyákat

LONDON. (Agerpres).

John Profumo hadügyminiszter bejelentette, hogy az összes Nugat-Németországban állomásozó nőtlen angol katonák csak különleges engedélyjel hagyhják el a kaszárnyákat. Ezt a intézkedést — jelenti a Uited Press International hirügynökség tudósitója — azért hozták mert az angol katonák Nyugat-Németországban számtalan botrányt idéztek elő. A legutóbbi botrány Schneverdingen városban történt, ahol egy éjszaka angol katonák betörtek a főutca valamennyi boltjának kirakatait, több gépkocsit felboritottak és felgyujtottak, s molesztálták a járókelőket. A Kiel melletti Putbusban a járókelők bántalmaztak két angol tisztet, akik botrányt idéztek elő. A nyugatnémet lakosságot egyre jobban felháboritják az angol katonák önkényeskedései. Maga Profumo kénytelen volt beismerni, hogy az általa bejelentett intézkedéseknek „elsősorban az a céljuk, hogy a brit katonákat védelmezzék."

A Vörös Lobogó szerkesztősége és kiadóhivatala Karl Liebknecht utca 2—4 szám. Telefon: Szerkesztőség: 16—92, 30-87, 33-02 Kiadóhivatal: 28-34. Nyomda 30—93, 20—77. Tip. IOIL Arad.